

РЕШЕНИЕ НА СЪДА

20 март 1997 година*

„Преюдициално запитване: Bundesverwaltungsgericht – Германия – Държавна помощ – Възстановяване – Приложение на националното право – Срокове”

По дело C-24/95

с предмет преюдициално запитване, отправено до Съда по член 177 от Договора за ЕО от Bundesverwaltungsgericht (Германия), по производството, висящо пред този съд, между

Land Rheinland-Pfalz

и

Alcan Deutschland GmbH,

в присъствието на Oberbundesanwalt beim Bundesverwaltungsgericht,

относно тълкуването на член 92 и член 93, параграф 3 от Договора за ЕО по отношение на задължението на националните органи да възстановяват незаконна държавна помощ там, където националните норми, защитаващи получателите на помощ, създават проблеми,

СЪДЪТ,

в състав: г-н G. C. Rodríguez Iglesias, председател, г-н J. C. Moitinho de Almeida и г-н J. L. Murray (председатели на състав), г-н P.J.G. Kapteyn, г-н C. Gulmann, г-н D. A. O. Edward, г-н J.-P. Puissochet, г-н G. Hirsch, г-н P. Jann (докладчик), г-н H. Ragnemalm и г-н M. Wathelet, съдии,

генерален адвокат: г-н F. G. Jacobs,

съдебен секретар: г-н H. A. Rühl, главен администратор,

предвид писмените становища, представени:

- за Land Rheinland-Pfalz, от професор Siegfried Magiera, Hochschule für Verwaltungswissenschaften, Speyer,

- за Alcan Deutschland GmbH, от Reiner Kurschat, avocat от адвокатската колегия на Frankfurt-am-Main,

- за германското правителство, от г-н Ernst Röder, Ministerialrat във Федералното министерство на икономиката и г-н Gereon Thiele, Assessor в същото министерство, в качеството им на представители,

---

* Език на производството: немски.

- за австрийското правителство, от г-н Franz Cede, Botschafter във Федералното министерство на външните работи, в качеството му на представител,

- за Комисията на Европейските общности, от г-н Anders Jessen и г-н Paul Nemitz, от нейната правна служба, в качеството им на представители,

като взе предвид доклада от съдебното заседание,

след като изслуша на устните становища на Land Rheinland-Pfalz, за която се явява професор Siegfried Magiera и г-жа Monika Hentges-Krätzer, Ministerialrätin във Федералното министерство на икономиката, комуникациите, земеделието и лозарството на Land Rheinland-Pfalz; Alcan Deutschland GmbH, за което се явява адв. Reiner Kurschat; на френското правителство, за което се явява г-н Jean-Marc Belorgey, ръководител на мисията при дирекцията по правни въпроси към Министерството на външните работи, в качеството му на представител; и Комисията, за която се явява г-н Paul Nemitz, представени на съдебното заседание на 10 септември 1996 г.,

след като изслуша становището на генералния адвокат, представено по време на заседанието от 12 ноември 1996 г.,

постанови настоящото

Решение

1. С Определение от 28 септември 1994 г., постъпило в Съда на 2 февруари 1995 г., Bundesverwaltungsgericht (Федерален административен съд) е отправил на основание на член 177 от Договора за ЕО три преюдициални въпроса относно тълкуването на член 92 и член 93, параграф 3 от Договора за ЕО относно задължението на националните органи да възстановят незаконна държавна помощ, когато националните правила, защитаващи получателя на помощта, създават пречки.

2. Въпросите са повдигнати в хода на спор между Land Rheinland-Pfalz и Alcan Deutschland GmbH (наричан по-нататък „Alcan”).

3. Между 1979 г. и 1987 г. Alcan ръководи завод за алуминий в Ludwigshafen, който е застрашен от закриване през 1982 г. в резултат на съществено завишаване на цената на електроенергията. След като Alcan е уведомил, че възнамерява да затвори завода и да прекрати договорите с 330 работници, правителството на Rheinland-Pfalz е предложило да заплати на Alcan междинна помощ от 8 милиона DM, за да компенсира разходите за електроенергия.

4. След като научава за предложената помощ от пресата, Комисията изпраща телекс до Федералното правителство на 7 март 1983 г., с който изисква информация.

5. Land Rheinland-Pfalz предоставя първия транш от помощта, възлизащ на 4 милиона DM, с Решение от 9 юни 1983 г.

6. Федералното правителство потвърждава намерението на Land Rheinland-Pfalz да предостави помощ с телекс до Комисията от 25 юни 1983 г. и е предоставя допълнителни подробности в отговор на искане за допълнителна информация от страна на Комисията от 3 август.

7. На 7 ноември 1983 г. Комисията потвърждава получаването на информацията от Федералното правителство и е заявява, че 30-дневния период за проверка на предлаганата помощ започва да тече на 11 октомври 1983 г. С телекс с дата 24 ноември 1983 г., получен от Комисията на 28 ноември 1983 г., германското правителство информира Комисията, че тъй като предписаният период е изтекъл, то предполага, че междинната помощ може да бъде изплатена.

8. С писмо от 25 ноември 1983 г. Комисията информира Федералното правителство, че е решила да започне производство на основание член 93, параграф 2, алинея 1 от Договора за ЕИО.

9. Land Rheinland-Pfalz е информирана за това на 28 ноември 1983 г. Въпреки това, с Решение от 30 ноември 1983 г. тя плаща на Alcan останалите 4 милиона DM от помощта.

10. На 13 декември 1983 г. Alcan е информиран от националните власти, че Комисията не е била нотифицирана за помощта.

11. С Решение 86/60/ЕИО от 14 декември 1985 г. относно помощта, която Land Rheinland-Pfalz на Федерална република Германия е предоставила на предприятие, което произвежда основно алуминий, разположено в Ludwigshafen (ОВ 1986 г., L 72, стр. 30), Комисията констатира, че предоставената на Alcan помощ е незаконна, тъй като е била предоставена в нарушение на член 93, параграф 3 от Договора, и е несъвместима с общия пазар съгласно член 92 от Договора; във връзка с това е наредено нейното връщане. Alcan е информиран за това решение на 15 януари 1986 г.

12. Нито Германското правителство, нито Alcan са оспорили Решение 86/60.

13. На 12 февруари и 21 април 1986 г. Федералното правителство е информирало Комисията, че са налице значителни политически и правни пречки за възстановяването на помощта. С писмо от 27 юни 1986 г. Комисията е настояла за връщането, и тъй като срокът за предприемане на действия по оспорване на Решение 86/60 е изтекъл, тя депозира искова молба на основание на член 93, параграф 2, алинея 2 от Договора за ЕИО.

14. В своето решение от 2 февруари 1989 г. по дело Комисия/Германия (94/87, Recueil, стр. 175), Съдът е постановил, че Германия не е изпълнила своите задължения съгласно Договора като не се е съобразила с Решение 86/60.

15. С Решение от 26 септември 1989 г. Land Rheinland-Pfalz отменя Решенията от 9 юни и 30 ноември 1983 г., предоставящи помощта, и изисква връщане на изплатените суми. Alcan завежда иск за отмяна на това решение, който има успех пред Verwaltungsgericht (Административен съд), Mainz.

Жалбата на Land Rheinland-Pfalz пред Oberverwaltungsgericht (Апелативен административен съд) Rheinland-Pfalz е отхвърлена, поради което Land Rheinland-Pfalz обжалва въз основа на закона пред Bundesverwaltungsgericht, който прави настоящото позоваване.

16. При оспорването на връщането Alcan се позовава на параграф 48 от Verwaltungsverfahrensgesetz (Закон за административното производство), приложим в провинцията съгласно член 1, параграф 1 от Landesverwaltungsverfahrensgesetz, наричан по-нататък „VwVfG”, който постановява:

„1) Незаконна административна мярка, дори след като вече не може да бъде оспорена, може да бъде отменена изцяло или частично, с действие в бъдещето или с обратно действие. Административна мярка, която е създавала или потвърдила дадено право или законна материална облага (административна мярка, предоставяща облага) може да бъде отменена само на основание ограниченията на по параграфи 2 и 4 от закона.

2) Незаконна административна мярка, която предоставя неповтарящо се или продължаващо парично плащане или делимо непарично плащане, или формира базата за тях, не може да бъде отменяна дотолкова, доколкото бенефициентът е разчитал на запазването на административната мярка в сила и това очакване, съпоставено на обществения интерес от отмяната, изисква защита. Очакването в общия случай изисква защита там, където бенефициентът е използвал предоставените му ползи или е започнал да разполага с тях, като е засегнал собствените си източници, които той или не може да върне обратно, или връщането им ще стане само като претърпи прекомерни вреди. Бенефициентът не може да разчита на очаквания, когато той

1. е осигурил административната мярка чрез умишлена измама, заплаха или корупционни практики.

2. е осигурил административната мярка чрез предоставяне на информация, която е невярна или съществени елементи от нея са непълни;

3. е знаел, или не е знаел в резултат на груба небрежност, че административната мярка е била незаконна.

В случаите, упоменати в изречение 3 по-горе административната мярка по принцип трябва да бъде отменена с обратно действие. Дотолкова, доколкото административната мярка е била отменена, направените вече плащания по нея трябва да се възстановят. Що се отнася до сумата за възстановяване, разпоредбите на Bürgerliches Gesetzbuch (Граждански кодекс), отнасящи се до връщането на суми при неоснователно обогатяване ще бъдат приложими като правно релевантни. Ако условията, упоменати в изречение 3 по-горе, са спазени, лицето, което е отговорно да направи връщането, не може да пледира за вреда, ако то е знаело, или не е могло да знае поради груба небрежност, обстоятелствата довели до незаконността на административната мярка. Сумата за възстановяване трябва да бъде определена от властите по време на отмяната на административната мярка.

...

(4) Ако официалният орган получи информация за факти, оправдаващи отменянето на една незаконна административна мярка, отменянето ще бъде допустимо само в срок от една година, считано от датата, на която тези факти му станат известни, освен в случаите по параграф 2, изречение 3, точка 1.

...”

17. Националният съд счита, че на основание на тези разпоредби, жалбата трябва да бъде отхвърлена. На първо място, срокът, упоменат в първата част на параграф 48, параграф 4 от VwVfG е изтекъл, тъй като помощта е била обявена за незаконна с Решение 86/60 от 14 декември 1985 г. или най-късно с писмото на Комисията от 27 юни 1986 г., а отмяната на мярката е станала чак на 26 септември 1989 г. Националният закон следователно изключва такава отмяна. Въпреки това, правото на Общността може да ограничи разпоредбите на националния закон, по-специално в случаите, когато давността е била използвана от администрацията неуместно, за да предотврати възстановяването, което се изисква от правото на Общността. Bundesverwaltungsgericht се позовава в тази връзка на Решение на Съда от 21 септември 1983 г. по съединени дела Deutsche Milchkontor и др. (205/82 - 215/82, Recueil, стр. 2633), от което следва, че неоснователно платена помощ трябва да бъде възстановена, на първо място, националният закон трябва да се приложи по такъв начин, че връщането на незаконно предоставени средства да не стане практически невъзможно, и на второ място, интересите на Общността трябва да се вземат предвид изцяло.

18. Bundesverwaltungsgericht след това се е произнесъл, че получателят на помощ може, съгласно местното право, да оспори отмяната на помощ там, където правото на преценка на държавните институции е било незаконно упражнено. Тези условия вероятно са удовлетворени в настоящото дело дотолкова, доколкото помощта практически е била предоставена на Alcan, за да осигури работни места в период преди важни избори. Land Rheinland-Pfalz по този начин е отговорна до такава степен за незаконното решение да предостави помощ, че жалбата за злоупотреба с власт, по силата на местния закон би предотвратила отмяната на това решение. Въпреки това, приложението на принципите в посоченото по-горе решение по дело Deutsche Milchkontor, би могло да доведе до различна оценка на ниво Общността.

19. На последно място, Bundesverwaltungsgericht посочва, че според националното право Alcan може също да се позове на факта, че е спряла неговата печалба, на основание член 48, параграф 2, шесто и седмо изречение от VwVfG, тълкувано във връзка с член 818 параграф 3 от германския граждански кодекс, който постановява, че не се допуска задължението да се възстанови или плати компенсация там, където е явно, че получателят е престанал да се обогатява.

20. При тези обстоятелства Bundesverwaltungsgericht отправя до Съда на Европейските общности преюдициално запитване по следните въпроси:

„1. Задължен ли е компетентният орган, във връзка с изискването да приложи националното право по такъв начин, че „възстановяването, което е изискуемо

от правото на Общността, да не се превърне в практически невъзможно и интересите на Общността да не могат да бъдат взети предвид изцяло”, да отмени, в съответствие с влязло в сила решение на Комисията на ЕО, което нарежда възстановяване, въпросното решение за отпускане на помощ дори ако органът е позволил да изтече преклузивният срок, който съществува за тази цел в националното право и е в интерес на правната сигурност?

2. Ако отговорът на първия въпрос е утвърдителен:

Задължен ли е компетентният орган, поради изложеното по-горе изискване, да отмени, в съответствие с влязло в сила решение на Комисията на ЕО, което нарежда възстановяване, въпросното решение за отпускане на помощ, дори ако компетентният орган е отговорен за незаконността на решението за помощ до такава степен, че отмяната му ще породи нарушаване на добросъвестността спрямо получателя?

3. Ако отговорите на първия и втория въпрос са утвърдителни:

Задължен ли е компетентният орган, поради упоменатото по-горе изискване, да изиска в съответствие с влязло в сила решение на Комисията на ЕО, което нарежда възстановяване, връщането на платената помощ, дори ако това искане се изключва от националното право, тъй като няма вече печалба и при отсъствие на недобросъвестност от страна на получателя на помощта?”

21. Трите въпроса се отнасят до тълкуването на правото на Общността на някои национални процедурни правила, приложими спрямо възстановяването, което е изискано по решение на Комисията за незаконно отпуснатата държавна помощ и е обявено за несъвместимо с общия пазар. Затова е уместно първо да се обобщят правилата на правото на Общността по този въпрос.

22. Член 93, параграф 2 от Договора постановява, че ако Комисията установи, че предоставена от държавата помощ чрез държавните източници не е в съответствие с общия пазар, трябва да се реши, съответната държава да премахне или измени такава помощ за период от време, определен от Комисията. В случай че, обратно на разпоредбите на член 93, параграф 2, предлаганата помощ вече е била предоставена, решението може да приеме формата на нареждане до националните власти да възстановят помощта (Решения на Съда от 24 февруари 1987 г. по дело Deufil/Комисия, 310/85, Recueil, стр. 901, точка 24, и от 14 септември 1994 г. по съединени дела Испания/Комисия, C-278/92, C-279/92 и C-280/92 Recueil, стр. I-4103, точка 78).

23. Целта на задължението на държавите да отменят помощ, която Комисията счита за несъвместима с общия пазар, е да възстанови първоначалната ситуация (вж., *inter alia*, Решение от 4 април 1995 г. по дело Комисия/Италия, C-348/93, Recueil, стр. I-673, точка 26).

24. По принцип връщането на помощта трябва да стане в съответствие с установените от националното право процедурни норми при спазване, обаче, на условието тези норми да бъдат приложени по такъв начин, че връщането, изисквано от Комисията да не стане практически невъзможно (Решения на

Съда от 21 март 1990 г. по дело Белгия/Комисия, C-142/87, Recueil, стр. I-959, точка 61; и от 20 септември 1990 г. по дело Комисия/Германия, C-5/89, Recueil, стр. I-3437, точка 12; същото се отнася и по отношение на възстановяването на помощ от Общността, вж. решение по дело Deutsche Milchkontor и др., посочено по-горе). По-специално, интересите на Общността да бъдат взети изцяло при прилагането на разпоредба, която изисква различните участващи интереси да бъдат преценени преди една порочна административна мярка да бъде отменена (Решение от 2 февруари 1989 г. по дело Комисия/Германия, посочено по-горе, точка 12).

25. В тази връзка, въпреки че правният ред на Общността не може да изключи националното право, което изисква спазване на принципите на оправдани правни очаквания и правната сигурност, трябва да се отбележи по отношение на възстановяването, че с оглед задължителният характер на наблюдението върху държавната помощ от страна на Комисията съгласно член 93 от Договора, предприятия, на които е била предоставена помощ, не могат по принцип да имат оправдани правни очаквания, че помощта е законна, освен ако тя е била предоставена при спазване на процедурата, установена с този член. Нормално е един добросъвестен бизнесмен да бъде в състояние да определи дали тази процедура е била спазена (вж. Решения от 20 септември 1990 г. по дело Комисия/Германия, посочено по-горе, точки 13 и 14, и от 14 януари 1997 г. по дело Испания/Комисия, C-169/95, все още непубликувано в Recueil, точка 51).

26. Въпросите, отнесени до националния съд трябва да получат отговор в светлината на тези съображения.

По първия въпрос

27. С първия си въпрос националният съд пита преди всичко дали компетентният орган е задължен да отмени решение, с което е предоставена незаконна помощ, в съответствие с влязло в сила решение на Комисията, обявяващо помощта за несъвместима с общия пазар и нареждащо възстановяване, дори ако този орган е позволил да изтече срокът, който съществува за тази цел в националното право и е в интерес на правната сигурност.

28. Националният съд счита, че датата, от която започва да тече срокът, е била датата, на която решението на Комисията е обявило помощта за несъвместима с общия пазар и е изисквало възстановяване, или в краен случай, датата, на която Комисията е поискала повторно същото с писмо, адресирано до държавата-членка.

29. Land Rheinland-Pfalz, германското и австрийското правителство и Комисията считат, че изискването да се вземат предвид интересите на Общността, както е постановено в случая на Deutsche Milchkontor, посочено по-горе, трябва да надделеят над прилагането такъв срок. Alcan обаче счита, че правната сигурност, която осигурява установяването на такъв срок, е фундаментален принцип, който правото на Общността трябва да защити, както правят националните правни системи. Една незаконна държавна помощ ще престане следователно да бъде възстановима след изтичането на такъв срок.

30. От документацията по делото става ясно, че помощта е била изплатена без предварителна нотификация до Комисията, затова е била незаконна съгласно член 93, параграф 3 от Договора. Първият транш е бил платен на 9 юни 1983 г. без предварителни консултации с Комисията, а вторият е направен на 30 ноември 1983 г. след писмото на Комисията от 25 ноември 1983 г., информиращо Федералното правителство, че плащането по първия транш е било незаконно, и че втори транш не трябва да се прави.

31. В съответствие с принципа, изложен в параграф 25 от това решение, получателят на помощта не би могъл да има по това време оправдано правно очакване, че неговата помощ е законна.

32. Решение 86/60, което определя помощта за несъвместима с общия пазар и изрично и безусловно е наредило платените суми да бъдат възстановени, е било прието на 14 декември 1985 г., а Alcan научава за решението най-късно на 15 януари 1986 г.

33. От документацията става ясно също, че националната администрация е позволила да изтече едногодишния срок, предвиден в националния закон, който започва от датата, на която е станало известно решението на Комисията.

34. Трябва също да се отбележи, че в случаите, когато държавна помощ е обявена за несъвместима с общия пазар, ролята на националните власти е, както заявява главния адвокат в точка 27 от неговото становище, просто да се изпълни решението на Комисията. Поради това, властите нямат право на преценка по отношение на отмяната на решението за предоставяне на помощ. Следователно, когато Комисията с решение, което не е било предмет на съдебно производство, нарежда възстановяване на незаконно изплатени суми, националните власти нямат право да постановят нещо друго.

35. Там, където националните власти въпреки това позволят да влезе в сила срокът, предвиден в националния закон по отношение на отмяната на решението за предоставяне на помощ, този случай не може да бъде третиран по същия начин, както случая, в който даден търговец не знае дали компетентните административни власти ще издадат решение и където принципите на правната сигурност изискват една такава несигурност да бъде прекратена, след като е изтекъл известен срок.

36. Тъй като националните власти нямат право на преценка по въпроса, получателят на незаконно предоставена помощ престава да бъде в положение на несигурност веднъж, след като Комисията е приела решение, с което е постановила, че помощта е несъвместима с общия пазар и изисква възстановяване.

37. Принципът на правна сигурност по тази причина не може да изключи връщането на помощта на основание на това, че националните власти са закъснели да се съобразят с решението, изискващо това връщане. Ако това можеше да се случи, връщането на неоправдано платени суми би станало практически невъзможно и разпоредбите на Комисията относно държавната помощ биха били лишени от ефект.

38. Отговорът на първия въпрос следователно трябва да бъде, че правото на Общността изисква компетентните власти да отменят едно решение, с което се предоставя незаконна помощ в съответствие с влязло в сила решение на Комисията, обявяващо помощта за несъвместима с общия пазар и разпореждащо възстановяване, дори ако властите са позволили да изтече срока, предвиден за тази цел в националния закон в интерес на правната сигурност.

По втория въпрос

39. Със своя втори въпрос националният съд пита главно дали компетентният орган е задължен да отмени едно решение за предоставяне на незаконна помощ в съответствие с влязло в сила решение на Комисията, обявяващо помощта за несъвместима с общия пазар и нареждащо нейното възстановяване, дори ако този орган носи отговорност за незаконността на решението за помощта до такава степен, че отмяната ще наруши добросъвестността спрямо получателя.

40. Land Rheinland-Pfalz, германското и австрийското правителство и Комисията считат, че този въпрос също призовава към утвърдителен отговор; Alcan обаче настоява по-специално на това, че обстоятелствата по делото в главното производство са с висока степен на изключителност, тъй като националните власти на практика са го принудили да приеме помощта, за да предотвратят затварянето на неговата дейност. Следователно, възражение, което се основава на добросъвестността в един толкова специфичен случай, не би имало ефекта на незабавно или в повечето случаи на възпрепятстване на прилагането на правото на Общността.

41. Без да е нужно да се изследва поведението на германските власти по въпросното дело от главното производство, което е задача единствено на националните съдилища, а не на този съд, по смисъла на производство съгласно член 177 от Договора, трябва да бъде заявено, че както става ясно от параграфи 30 и 31 от това решение, получателят на помощта не може да претендира, че е имал оправдани правни очаквания, че помощта е била законна. Задължението на получателя да се увери, че процедурата, установена в член 93, параграф 3 от Договора е била спазена, не може на практика да зависи от поведението на държавните власти, дори ако последните са били отговорни за незаконността на решението за отпускане на помощта до такава степен, че неговата отмяна да наруши принципа на добросъвестността.

42. При обстоятелства като тези по главното производство, пропускът да се отмени решението, с което се предоставя помощ, сериозно и неблагоприятно би засегнал интереса на Общността и би направил невъзможно възстановяване, което се изисква според правото на Общността.

43. Следователно отговорът на втория въпрос трябва да бъде, че правото на Общността изисква компетентният орган да отмени решение, с което е предоставена незаконна помощ, в съответствие с влязло в сила решение на Комисията, обявяващо помощта за несъвместима с общия пазар и нареждащо възстановяване, дори ако компетентният орган е виновен за незаконността на

решението за тази помощ до такава степен, че отмяната на решението ще се счита за нарушаване на добросъвестността спрямо получателя, като последният не може да има оправдани правни очаквания, че помощта е била законна, тъй като процедурата, установена с член 93 от Договора, не е била спазена.

По третия въпрос

44. Със своя трети въпрос националният съд основно пита дали компетентният орган е задължен да отмени решение за предоставяне на незаконна помощ в съответствие с влязло в сила решение на Комисията, което обявява, че помощта е несъвместима с общия пазар и нарежда възстановяване, дори ако това е изключено от националния закон, тъй като няма повече печалба, при отсъствие на недобросъвестност от страна на получателя на помощта.

45. В тази връзка Асап твърди, че помощта е била използвана, каквото е било намерението, за да компенсира част от разходите за електроенергия, породени между м. март 1983 г. и м. февруари 1984 г., което съгласно националния закон може да се третира като печалба, която вече отсъства.

46. Той също така счита, че от решението по дело Deutsche Milchkontor, посочено по-горе, следва, че принципът, заложен в жалбата, че няма повече печалба, който произтича от принципа на пропорционалността, също е част от правото на Общността, и следователно трябва да бъде спазен. Нещо повече, делата, отнасящи се до държавна помощ, където печалбата е прекъснала, са много редки, тъй като в повечето случаи помощта е продължила да дава ефект върху приходите на получателя. В този случай обстоятелствата са с висока степен на изключителност и не са от тези, които биха направили практически невъзможно прилагането на правото на Общността.

47. Land Rheinland-Pfalz, германското и австрийското правителство и Комисията считат, че практиката на Съда, установена в решение от 20 септември 1990 г. по дело Комисия/Германия, посочено по-горе, също е приложима в настоящото дело и получателят на помощта не може да претендира, че печалбата му е била преустановена.

48. По този въпрос следва да се отбележи, че съгласно националният съд, фактът, че по националното право трябва да се вземе предвид отсъствието на печалба, при липса на недобросъвестност от страна на получателя, попада под общия принцип за защита на обосноващите правни очаквания на адресата по един незаконен административен акт.

49. Вече беше посочено в параграф 25 от това решение, че предприятия, получаващи помощ, не могат да имат обосновано правно очакване по отношение законността на помощта, освен ако тя е била предоставена в съответствие с процедурата, установена в член 93 от Договора.

50. Същото заключение следователно важи спрямо възражението, че печалбата е преустановена, което в този казус би направило практически невъзможно връщането на помощта, изисквано от Комисията.

51. Обратно на твърденията на Alcan, фактът, че печалбата е спряла, не е необичаен от счетоводна гледна точка; това на практика е правилото в случаите на държавна помощ, която по принцип се предоставя на предприятия, намиращи се в затруднение, чийто финансов отчет, когато се възстанови помощта, повече не показват добавената стойност, която безспорно е била в резултат на помощта.

52. Нещо повече, както подчертава генералният адвокат в точка 38 от своето становище, предприятие, което търпи загуби след предоставянето на помощ, може въпреки това да получи за известно време облаги от своето временно оцеляване по отношение например на запазване на пазарни позиции, репутация и клиента. Поради това, не следва да се поддържа, че печалбата повече не съществува само защото ползата от предоставената държавна помощ не се вижда в баланса на получателя.

53. Следователно, аргументът на Alcan, че Съдът трябва да обсъди неговото изключително положение на прекратена печалба, е неоснователен.

54. Поради това, отговорът на третия въпрос трябва да бъде, че правото на Общността изисква компетентните власти да отменят решение, предоставящо незаконна помощ, в съответствие с влязло в сила решение на Комисията, обявяващо помощта за несъвместима с общия пазар и нареждащо нейното възстановяване, дори когато това възстановяване се изключва от националния закон, тъй като няма повече печалба, при отсъствие на недобросъвестност от страна на получателя на помощта.

По съдебните разноски

55. Разноските, направени от германското, френското и австрийското правителство и от Комисията на Европейските общности, които са предоставили своите съображения пред Съда, не подлежат на възстановяване. С оглед на обстоятелството, че за страните по главното производство настоящото дело има характер на инцидентен установителен иск в производството, висящо пред националния съд, последният следва да се произнесе по съдебните разноски.

По изложените съображения,

Съдът,

като се произнася по въпросите, поставени пред него от Bundesverwaltungsgericht с Определение от 28 септември 1994 г., реши:

1. Правото на Общността изисква компетентният орган да отмени решение за предоставяне на незаконна помощ, в съответствие с влязло в сила решение на Комисията, обявяващо помощта за несъвместима с общия пазар и нареждащо възстановяване, дори ако органът е позволил да изтече срокът, установен за тази цел в националния закон в интерес на правната сигурност.

2. Правото на Общността изисква компетентният орган да отмени решение, предоставящо незаконна помощ, в съответствие с влязло в сила решение на Комисията, обявяващо помощта за несъвместима с общия пазар и нареждащо възстановяване, дори ако компетентният орган носи отговорност за незаконността на решението за помощта до такава степен, че отмяната му ще бъде в нарушение на добросъвестността спрямо получателя, като последният не би могъл да има основателни очаквания, че помощта е законна, тъй като не е била спазена процедурата, установена в член 93 от Договора.

3. Правото на Общността изисква компетентният орган да отмени решение за предоставяне на незаконна помощ, в съответствие с влязло в сила решение на Комисията, обявяващо помощта за несъвместима с общия пазар и нареждащо възстановяване, дори когато това отменяне се изключва от националния закон, тъй като не съществува повече печалба, при отсъствие на недобросъвестност от страна на получателя на помощта.

Подписи

Произнесено в открито съдебно заседание в Люксембург на 20 март 1997 година.

Подписи